

geologia 19

Tarragona

**EL CAMP DE TARRAGONA MÉS ENLLÀ
DELS 12 MILIONS D'ANYS**

UNA BADIA PLENA DE VIDA

DATA: 12 de maig de 2019

PUNT DE TROBADA: Davant l'església de Salomó a les 10h.

ITINERARI

10:00 *Recepció de participants*

11:00 *Carretera de Salomó a Vespella de Gaià i voltants (Castell de Vespella i Mirador)*

12:30 *Presa de Catllar i voltants*

14:00 *Dinar a Salomó o voltants*

16:30 *Visita a la Sala Paleontologia del Museu Pinacoteca Romà Comamala*

18:00 *Comiat sortida*

Autor@s: David Rabadà, Roberto Espínola i Anna Travé

ISSN: 2603-8889 (versión digital)

Colección Geolodía.

Editada en Salamanca por Sociedad Geológica de España.

GEOLODIA: LA FESTA DE LA GEOLOGIA

El Geolodia té com a objectiu apropar a la societat la geologia i la professió del geòleg.

El Geolodia és una activitat de camp organitzada per la *Sociedad Geológica de España*, mitjançant col·laboradors locals en cada província.

Consisteix en una ruta guiada de caràcter divulgatiu, gratuïta i oberta a tothom.

Geolodia al Camp de Tarragona

L'itinerari proposat viatjarà des de terra endins fins a la profunditat marina, és a dir, des de les arbredes que hi creixien al nord fins al mar que hi batejava al sud.

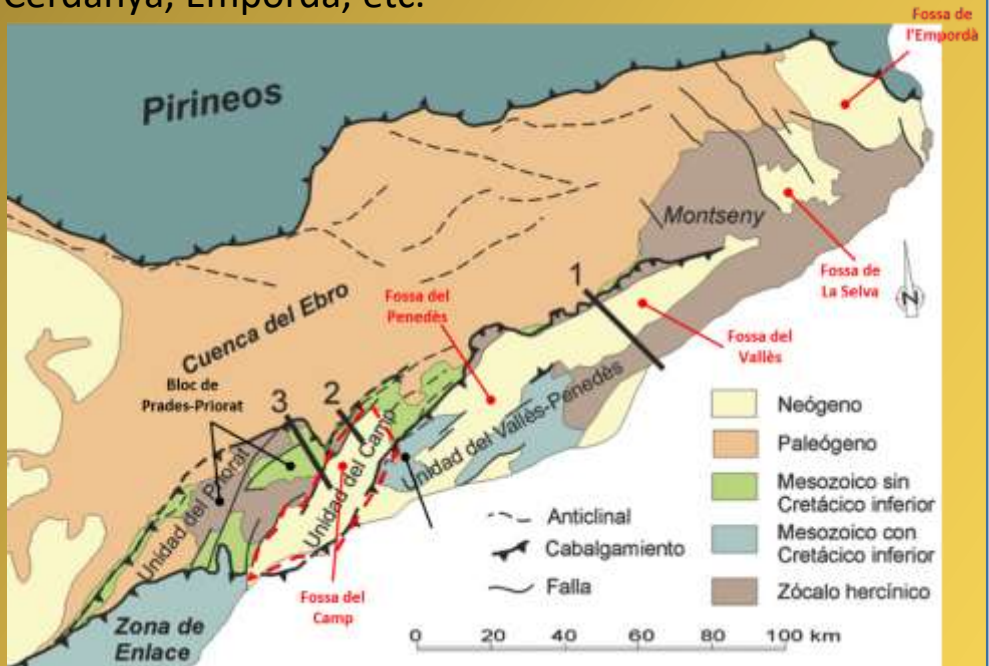
L'activitat finalitzarà a la sala de paleontologia recentment inaugurada del Museu Pinacoteca Romà Comamala a Vilabella, on se'ns mostrarà de manera global tot l'entorn envoltat de platges, aigües somes i petits deltes.

Ubicació de la zona de l'itinerari
en la fossa del Camp de Tarragona

Localització de la fossa del Camp de Tarragona

Des d'un punt de vista geològic, el Camp de Tarragona és una fossa tectònica formada durant un període d'extensió de l'escorça, fa uns 20 Ma (Miocè). També es van formar altres fosses com el Vallès-Penedès, Cerdanya, Empordà, etc.

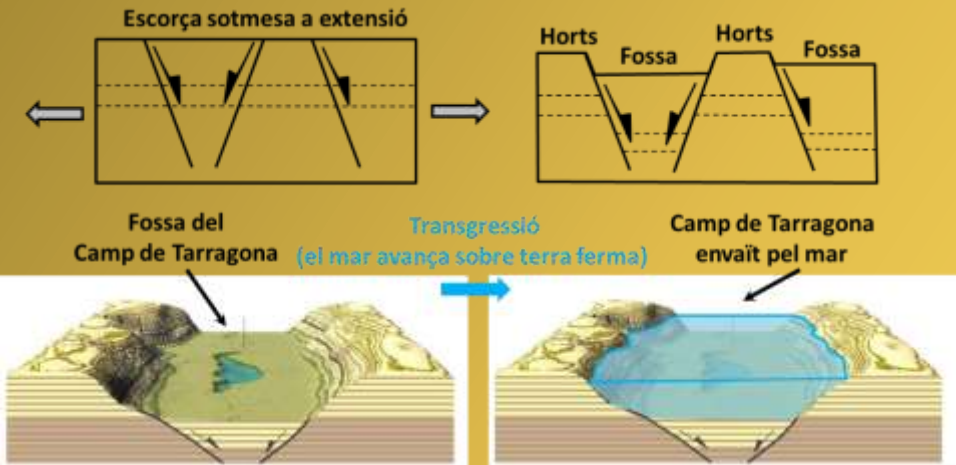

Modificat de Vera (2004)

El mar envaeix el Camp de Tarragona

Els blocs enfonsats o fosses poden ser envaïts pel mar, tal com va passar durant bona part del Miocè al Camp de Tarragona.

figures d'Albert Martínez Rius

Paleogeografia de Catalunya al final del Miocè.

S'observa com les fosses del Camp de Tarragona, Penedès, Empordà i Rosselló estaven envaïdes pel mar.

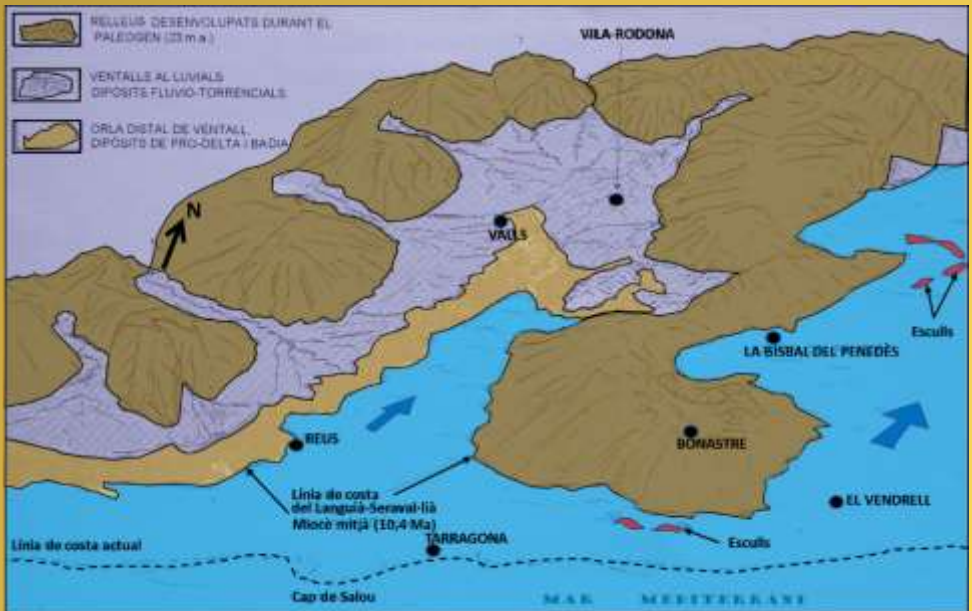
Font: *Atles Geològic de Catalunya*

Salomó: El reblliment de la conca

Recreació del que fou l'última transgressió del mar sobre terres del Camp de Tarragona (indicada amb fletxes blaves). El mar Languià no va arribar fins al lloc de l'actual població de Vila-Rodona. Al voltant i adossats als relleus que limiten el Camp varen evolucionar potents i extensos ventalls al·luvials que reblien de sediments, juntament amb la sedimentació marina, el solc tectònic.

Des d'aquest moment en endavant la sedimentació en tot el sector ha estat netament continental, i actualment predomina l'erosió de tot el conjunt.

Modificat de Rubió (2012)

Preses del Catllar: Tsunamites

En aquest punt s'observen dues unitats litològiques en contacte mitjançant una cicatriu erosiva. L'aflorament s'interpreta com una gran esllavissada de sediments acumulats en zones somes, per l'efecte d'un terratrèmol. Els sediments del damunt foren l'avinguda de materials que van enterrar el substrat erosionat i que estava formada per tota una barreja de sediments i closques de diferents ambients marins.

Fotos: David Rabadà

Mar endins, i sota unes desenes de metres d'aigua, lluny de platges, esculls d'ostres i avingudes, s'hi estenia un fons marí on sols hi arribaven sediments fins (calcsiltites) que alguns organismes, sobretot crancs, excavaven per encabir-hi llur caus (Thalassinoides i Ophiomorpha).

Vilabella: Sala Paleontològica del Museu Pinacoteca Romà Comamala

Entre 16 i 12 milions d'anys enrere, una gran badia marina va inundar gran part del Camp de Tarragona. L'itinerari d'aquesta exposició viatja des de terra endins fins als fons marins. Vilabella, a cavall entre ambdues zones, estava envoltada de platges, aigües somes i petits deltes.

El fons marí

A poques desenes de metres de fondària, i allunyat de platges i esculls d'ostres, s'estenia un fons marí arenós. Aquí molts organismes hi excavaven el seu cau (*Thalassinoides*). També, i puntualment, algunes dunes submarines es desplaçaven en favor dels corrents predominants. En aquests fons hi vivien pectínids, crustacis, briozous i d'altres organismes amants dels fons allunyats de l'onatge. No obstant això, i a mar obert, hi nedaven algunes balenes entre una gran diversitat de taurons.

El gènere *Carcharhinus* fou un dels taurons més abundants en els mars de Vilabella.

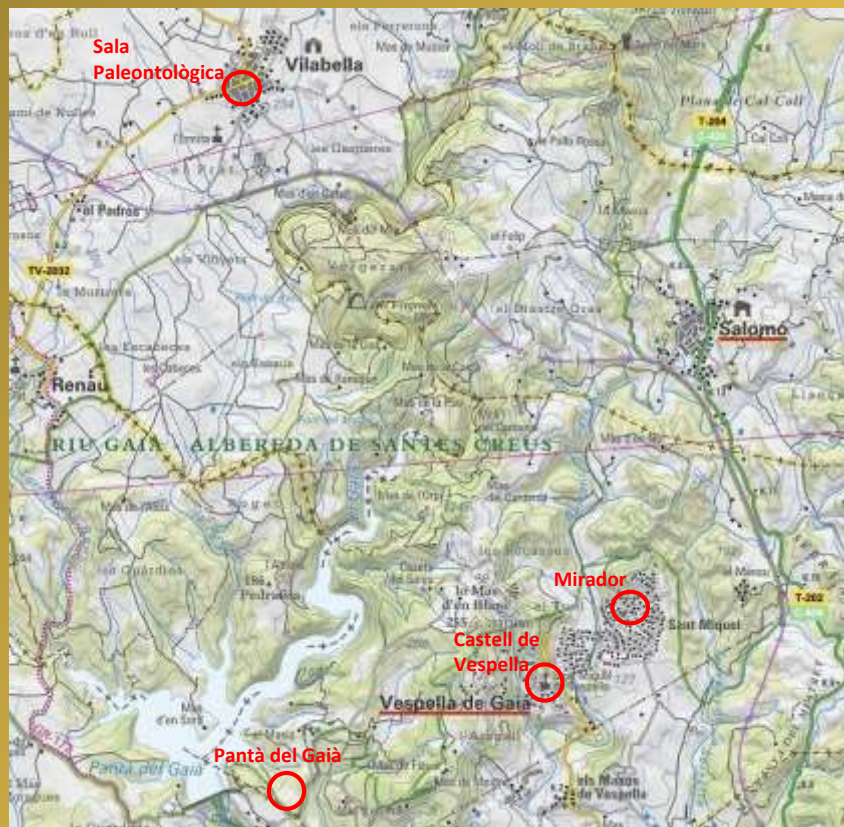

Fa uns 13 milions d'anys les balenes ja havien evolucionat a formes actuals. Prop de la Punta de la Mora s'hi va trobar una mandíbula.

Bibliografia

Albert Martínez i Rius. Geòleg, cartògraf i il·lustrador científic (www.albertmartinez.com)
Atlas Geològic de Catalunya. 2010. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.
Rubió, J. 2012. *Geologia històrica de Vila-Rodona i el seu entorn*. La Resclosa 16.
Vera, J.A. (editor). 2004. *Geología de España*. Sociedad Geológica de España. Instituto Geológico y Minero de España. Madrid.

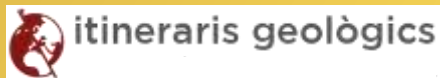
PLÀNOL DEL RECORREGUT

COORDINA:

ORGANITZEN:

Amb el patrocini de:

COLABOREN:

